СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 105. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 7-го травня 1938. No. 105. Jersey City, N. J., Saturday, May 7, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СЛОВО "АМЕРИКАНСЬКОЇ МАТЕРИ"

СЕЙНТ ЛУІС. — Поетка Ґрейс Кровел, яку на цей рік вибрано „Матірю Америки", виголосила промову, в якій сказала, що хоч нинішні матері технічно й науково далеко краще вивінувані в ділянці виховання дітей, то проте вони повинні звертати увагу й на те, що релігія для дітей є дуже потрібна і її в родині не годні заступити ніякі інші науки. Тому релігію треба вщіплювати в дитину від колиски, говорила вона. Також пані Кровел підкреслювала, що лише глибока мораль може запевнити щастя в родині.

ОСТОРОГА ВУДРІНҐА.

ВАШИНҐТОН. — На зборах департаменту торговлі виголосив промову секретар війни Вудрінґ і сказав, що хоч демократичні краї є дуже пацифістично настроєні, то проте, коли диктаторські краї будуть їх занадто натискати, вони таки підуть до війни. Вудрінґ говорив, що хоч нинішне положення в Европі є дуже погане, то проте війну можна ще на якийсь час відсунути, або й зовсім її уникнути. Вкінці він остерігав Америку перед фашизмом і комунізмом.

ХОЧУТЬ РАДИТИ ПРЕЗИДЕНТОВІ, А ВІН НЕ ХОЧЕ.

ВАШИНҐТОН. — На зборах департаменту торговлі, на яких було 1,500 представників від ріжних приватних компаній, зазначено, що цей департамент має першої кляси економічних знавців і ті знавці могли служити президентови за дорадче тіло, але президент чомусь не користає з їх порад. Навпаки, уряд навіть наполовину обтяв субвенції цьому департаментові, а президент хоче творити цілком окреме дорадче економічне тіло, скаржилися там.

ГУВЕР КРИТИКУЄ РУЗВЕЛТА.

ОКЛАГОМА СИТІ. — Гувер знов виголосив промову, в якій критикував політику Рузвелта. Він навів одинацять точок, що треба зробити, щоб привернути край до економічної рівноваги. Між ними є такі: привернути довіря приватного бизнесу і суспільну мораль, бо в демократичнім і християнськім краю „ціль ніколи не оправдує засобів"; обмежити податки, щоб люди відітхнули і гроші, призначені на податки, могли вложити в бизнес; поставити економічну політику на основі збільшення загальної продукції, а не зменшення; перестати задовжувати край і через те штовхати його в напрямі інфляції, і т. п.

БОРОТЬБА ЗА ЗАКОНОПРОЕКТ ГОДИН ПРАЦІ І ЗАПЛАТИ.

ВАШИНҐТОН. — Прихильники законопроекту найдовших годин праці і найменшої заробітної плати здобули вже число потрібних підписів, щоби поставити цей закопроект на наради конґресу. Та рівночасно фармерські ґрупи зорганізувалися проти того законопроекту і заповідають, що будуть проти нього завзято боротися. Вони кажуть, що той законопроект не принесе краєві ніякої користи, а для фармерства нанесе великі шкоди. Бо фармер не буде всилі наняти собі робітника по назначеній тим законопроектом ціні.

БОРОТЬБА В РОБІТНИЧАХ ОРГАНІЗАЦІЯХ.

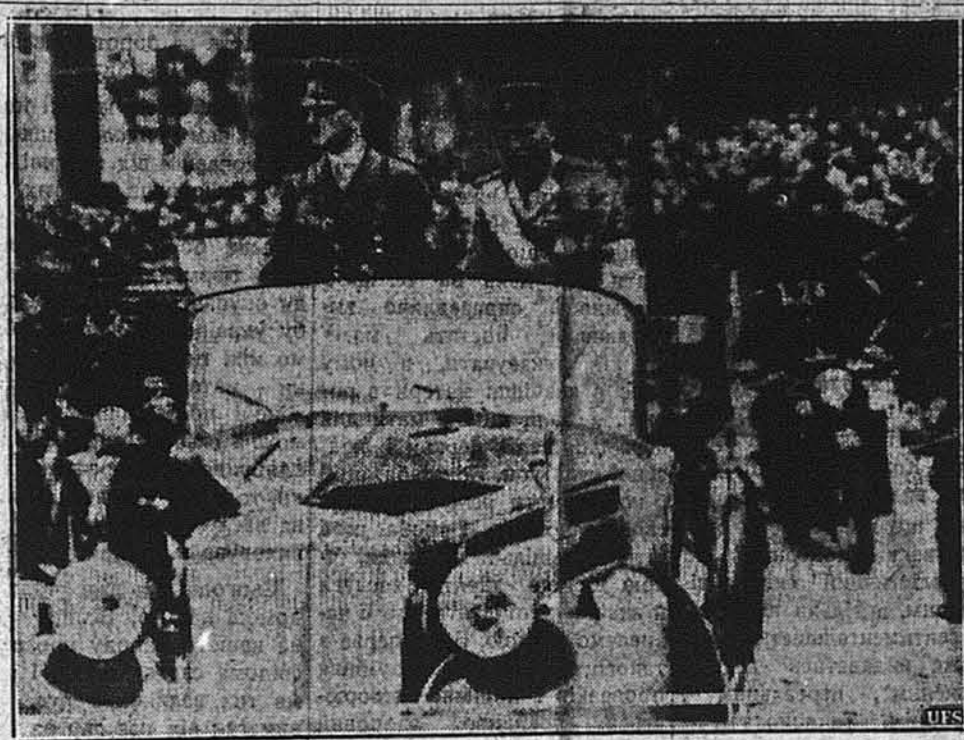
НЮ ЙОРК. — У Ню Йорку відбулися наради представників робітничих юній, скликані Американською Федерацією Праці. По гарячій дискусії представники переголосували, що всі ті юнії, чи поодинокі члени, які належать до іншої нюйорської орґанізації, званої „Американська Партія Праці", мусять відступити від тої партії, бо вона є знаряддям К.О.П. і призначена на те, щоби поборювати Федерацію Праці.

АРЕШТУВАЛИ 6 НАЦІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Поліція арештувала шістьох націстичних провідників, які завідували німецьким літнім табором в Яфанк, Н. Й. Арештували їх на домагання голови товариства военних інвалідів, Моґеґена, який їм закидав, що вони не подали до Вашинґтону точного спису своїх членів, чого вимагає американський закон від усіх тих чужинецьких орґанізацій, що складають присягу якійсь державі, а не американській.

ЕЛСВОРТ ІДЕ ЗНОВ НА БІГУН.

НЮ ЙОРК. — Американський дослідник підбігунових країв, Елсворт, заявив, що за кілька місяців він знову вибирається в розшуки на полудневий бігун. Він уже був кілька разів у підбігунових околицях, на півночі і на полудні. Тепер він іде туди ще раз. Притім він заявив, що кожний раз, коли вертається з підбігунових околиць, зарікається колибудь знов туди їхати. Але коли побуде якийсь час у теплих краях, то невідоме в тих ледоватих околицях манить його назад і він мусить усе покидати і знов там їхати.

ВІДВИДИНИ ҐІТЛЕРА В РИМІ.

Радіофотограма з триюмфальної їзди Ґітлера й Мусолінія вулицями Риму.

НАГЛА СМЕРТЬ БУВШОГО СУДДІ.

27. березня передполуднем помер нагло у Львові на вул. Академічній бувший суддя, 56-літній Володимир Крушельницький, брат Сальомеї Крушельницької. Лікар ствердив смерть внаслідок удару серця.

ГРІМ УДАРИВ У ДИТИНУ Й СПРИЧИНИВ ПОЖЕЖУ.

Підчас першої весняної бурі, що пройшла з громаби над Ченстоховою, грім ударив у комин одного дому, дістався комином до нутра й убив 5-літню дівчинку, Ірину Голоґовску. Рівночасно спалахнула від грому пожежа.

ПІМСТА ЗАЛЮБЛЕНОГО ІНЖИНІРА.

Інж. Константин Капеску в Букарешті ввійшов до помешкання гарної панночки, що мешкала в тім самім домі, де й він, облив її бензиною і підпалив. На несамовитий крик нещасної дівчини збіглися сусіди і вгасили вогонь. Її відвезли в безнадійному стані до шпиталю. Інж. Капеску арештувала поліція. Слідство виявило, що Капеску облив нещасну дівчину бензиною тому, що вона не звертала уваги на його залицяння.

КРІВАВА БІЙКА ПОЛІЦІЇ З БАНДИТОМ.

У селі Ґрабно під Войнічем дійшло до крівавої бійки між бандитом М. Батком і поліційною стежею, що хотіла перевести ревізію в одному з домів у селі. Бандит засипав поліцію градом куль. Бандит зранив важко команданта станиці поліції з Войніча, Диклевского, лекше поліцая Дильонґа. Обох ранених поліцаїв відвезли до шпиталю в Тарнові. Бандит утік до лісу. Поліція уладила за ним облаву.

МОРД ЗА 8 ЗЛОТИХ.

Бандити впали до кімнати дижурного руху на перестанку Бобровники під Ловичем, застрілили дижурного Вісьневского та заграбили пушку з грішми й револьвер. У касі було 8 злотих.

ЖИДИ З АВСТРІЇ ВТІКАЮТЬ МАСОВО ДО СХІДНЬОЇ ГАЛИЧИНИ.

У східній Галичині появилися масово жиди з Австрії. Поприїздили сюди жиди з Відня, Лінцу й Зальцбурґу. Найбільше приїхало жидів до Бориславщини, 300 до Львова, 100 до Станиславова й т. д. Між утікачами великий відсоток творять жінки й діти.

ЖЕРТВА НАЛОГУ.

Недавно до прокуратури зголосився 55-літній Антоні Скура з Борової, повіт Мелец. Він просив, щоб його арештували, бо він засуджений на кілька місяців вязниці — хоч у завішенні. Рівночасно Скура заявив, що є алькоголіком і наркотиком, та що хоче, щоб його ізолювали від людей, бо він не може опертися налогові. Прокуратор не мав причини його арештувати. Тоді Скура вибив усі шиби в канцелярії прокуратури. На таке його якстій замкнули у вязниці. Скура внаслідок повного нервового виснаження помер у вязниці. Перед смертю поручив Скура заплатити з гроішей, зложених у депозиті, прокуратурі за вибиті шиби.

ТАЙНІ ДОМИ ГРИ В СССР.

На тлі нужди, яка щораз більше дається в знатки совєтським громадянам, повстають мов гриби по дощі нові тайні доми гри. На днях совєтська влада викрила в Києві тайний дім гри, де арештувала кількадесять осіб. Між арештованими є робітник кравецького тресту, Щац, який попереднього дня здефравдував у тресті 70,000 рублів і всі ці гроші програв. Одночасно виявилося, що тайні доми гри розвиваються знаменито тому, що совєтські урядовці управляють азарт і навіть вищі урядовці ГПУ дуже радо ходять до цих спелюнок.

ПОМЕРЛА ЖІНКА ҐЕН. БРУСІЛОВА.

У Празі померла в 73-му році життя Над. Брусілова, жінка ґен. Брусілова, що командував підчас світової війни армією в Галичині.

ХОЧУТЬ ЗДОРОВИЧ ДІТЕЙ.

На річнім засіданні американського евґенічного товариства в Ню Йорку ухвалено збирати фоди на те, щоб здоровим американським матерям допомогти мати якнайбільше дітей. З другого боку рішено далі боротися проти того, щоб хорі і нездатні родичі посилали на світ нездорових дітей.

ЦІННІ АРХЕОЛЬОҐІЧНІ ЗНАХІДКИ В ЄГИПТІ.

Д-р Ахмед Фахрі, головний інспектор старовини в середущім Єгипті, відкрив у лібійській пустині підчас дослідів оази Фарфра та Баґарія три нові святині з часів фараона Агмеса II. (XXII. династія, 559 [illegible]96 перед Христом), частинно відслонив три інші свя[illegible] і безліч гробниць. На мур[illegible] одної святині віднайшов портрет короля Агмеса II., якому товаришить жрець Зеїд Хонсу Анке, складаючи жертви ріжним богам. Брами цієї святині були замуровані камінням і глиною, мабуть у перших віках християнства, щоб унеможливити поганам доступ до святині.

НАФТА НА ПУСТИНІ ЛІБІЇ.

В ріжних місцях на пустині Лібії, що належать до Єгипту, відновлюють старинні криниці, що їх побудували ще римляни, і вертять нові, щоби бедуїни мали воду. Недалеко Марса Матруґ відкрили підчас верчення криниці нафтову ропу. Роботи коло криниці негайно перервали і повідомили ґубернатора та міністерство військових справ. Криницю з ропою береже військовий відділ. У найближчому часі вестимуть дальші досліди за нафтовою ропою.

СИЛЬНЕ СЕРЦЕ.

21 рік з кулею в серці прожив военний інвалід Бердіе в Парижі. Важко раненого Бертіе під Верденом вилікували у шпиталі, залишаючи кулю в лівій коморі серця. Тепер Бертіе помер на запалення леґенів.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ — ВИТВІР УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

УЖГОРОД. — Ужгородська „Свобода", якої власником є о. Августин Волошин, відповідає соціялістичному „Впередові" на закид, що вона стала „войовничим органом фашистівського націоналізму". І пише, що вона не змінилася, бо „не перейшла до нездорового гіпернаціоналізму, який зрештою в українськім народі не проявляється, бо український націоналізм не противиться християнським засадам, є на них побудований, не є „імпортований", але є власним витвором самого українського народу". Далі підкресляє цей часопис, що український націоналізм має „свої власні прямування і його не можна тенденційно змішувати з націоналізмами іншими, бо нині кожний нарід має свій власний націоналізм". І не можна українського націоналізму змішувати з фашизмом, бо вже „сам Мусоліні сказав, що фашизм не є продуктом, призначеним на експорт". Та цього не хочуть розуміти ті, що „кланяються" Марксові. Далі пише „Свобода", як вона розуміє український націоналізм у практиці й вичислює де, коли і як вона ставала в обороні прав українського народу.

ЯК ЗМІНЯЮТЬ СВОЇ НАЗВИЩА.

КИЇВ. — Урядові „Вісті" з 28. березня подають, що змінили свої назвища такі особи: Функерґ Сруль — Герш Лейбович на — Дамян; Троцький Шамеон-Мендель Волькович на — Рудяков; Голубчик Бецелей Мордухович на — Олександер; Ройзенфельд Цезекиїл Аврум — Пейсахович на — Семен.

НАПАДАЮТЬ НА УКРАЇНЦІВ.

ЗОЛОЧІВ (Галичина). — Дня 20. квітня влаштувала польська молодь демонстрацію. Знищили у великій мірі „Українську Бесіду", а далі приміщення Рідної Школи. Були тяжко побиті дві особи. Про це подає коротку новинку „Новий Час" (ч. 87).

ГОВОРИВ, ЯК У ГАРЯЧЦІ.

СТАНИСЛАВІВ (Галичина). — Польський часопис „Всхуд" подає, що станиславівський воєвода, ґенерал Паславскі, виголосив на зїзді „звйонзку шляхти загродовей" дуже „гостру" промову, в якій шумно заявив, що українська земля під Польщею „мусить залишитися польською".

ВИБИВСЯ НА ЧУЖИНІ.

БРІСЕЛЬ (Бельгія). — Микола Граб, українець з Перемищини (Галичина), вибраний членом Головної Ради Бельгійської Експортової Палати. М. Граб покінчив у Бельгії торговельні студії з блискучим відзначенням, а потім дістав працю в одній з великих торговельних фірм. Він завжди інтересується українським життям і бере участь у ріжних українських закордонних зїздах.

„ЖИТТЯ І ПРАВО".

ЛЬВІВ. — Так зветься орган Союзу Українських Адвокатів і Товариства Українських Правників у Львові. Журнал закінчив у грудні 1937 р. десятиліття своєї успішної праці. Він обєднує український правничий світ і є джерелом добрих фахових інформацій.

ЗАЦІКАВЛЕНИЙ ГОЛЯНДЕЦЬ.

ЛЬВІВ. — Голяндський диригентНоймарк, що прибув до Львова, щоб диригувати симфонічним концертом Львівської Фільгармонії, так захопився „Українською Рапсодією" українського композитора В. Барвінського, що рішився, не зважаючи на труднощі, включити цей твір у свій концерт.

МАСЮТИН У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — Прибув з Берліну до Львова проф. Масютин, відомий український маляр, графік, різьбар і белетрист.

НЕМА НІЯКОЇ РІВНОСТИ В СОВЕТАХ.

РИМ. — Д-р Юра Конфорте, знавець східно-европейських відносин, а з тим і українських, доказує в „Юридичнім Часописі", що в СССР нема ніякої національної рівности, а є тільки московський імперіялізм.

ВСЮДИ СВЯТКУВАЛИ.

ЛЬВІВ. — Українська преса стверджує, що цього року всюди, де тільки було можливо, святковано Шевченкові роковини з особливою величчю і святістю.

ПОЛЬЩА Й КУЛЬТУРА.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає урядову польську статистику про число дітей у шкільному віці. З цеї статистики виходить, що в Польщі понад пів мільона шкільних дітей не ходять цілком до школи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered at Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІДЕАЛЬНИЙ РОДИЧ

У Ню Йорку відбувся оноді заходами місячника "Parents Magazine" обід, на котрому говорено про кращих родичів, а головний бесідник, д-р Едмонд Дей, президент Корнельського університету, виступив із замітною промовою, в котрій пробував змалювати „ідеального родича".

Під ідеалом треба розуміти найкращий зразок, до якого старається наблизити всякий, що є свідомий своїх старань. Ідеальний родич це такий родич, до якого старається наблизити всякий родич, свідомий своїх відповідальностей. Кажуть, що ніхто не всилі виповнити всіх вимог ідеалу, а всетаки люди люблять ставити собі такі зразки до досягнення. Народи часто ріжняться між собою своїми ідеалами. Ідеали часто зміняються в одному й тому самому народі, і тому ідеали стають подекуди міrилом поступу народу. З тих оглядів образ ідеального родича, змальований проф. Дейем, незвичайно цікавий для змалювання стану культури в Америці в нинішню пору.

Замітне, що за найголовнішу признаку ідеального родича Дей уважає таку признаку, яку він описує зовсім новою фразою, до того фразою, котру важко передати українською мовою: він каже, що ідеальний родич передовсім повинен знати "to take it". Коли хто нетерпеливиться обовязками якогось завдання, про нього говориться, що він не може "take it". Як хтось нарікає на трудности, американець каже, він не може "take it". Як хтось представляє з себе мученика, про нього говориться: "he cannot take it". Як хтось не може приймати критики, на неї горячкується, кричить, плаче, або від неї втікає, про нього кажуть те саме.

Ту саму думку д-р Дей висказує потім позитивно, коли ставить одною з головних вимог ідеального родича „безмежну терпеливість", співчутливе розуміння своїх завдань та чесну пошану до можливостей розвою молодих осіб під їх опікою. Родичі повинні, на його думку, розуміти добре, що вони рішають про долю своїх дітей. Тому вони повинні вживати своєї влади поміркованно, себто не відповідно до свого інтересу, а дитячого.

Оригінальні думки висказує він теж про закінчення батьківської влади над дітьми, коли каже, що родичі повинні переносити на самих дітей відповідальності (себто право розпоряджати самими собою), як можливо найскорше. Успішними родичами є ті, що самі передають свою владу на діти.

Головні чесноти, які родичі повинні плекати в дітях, це чесність, правдомовність, почуття справедливости, людяність, а всі ці чесноти вщіплюється дітям без проповіди при них, але практикуючи їм самим у родиннім домі, у відношенні до самих дітей і до всіх осіб оточення.

МАТИ

Стоїмо перед черговим Днем Матери. І то не тільки ми, українці. Бо в тім дні схиляє голову перед матірю ввесь культурний світ.

Чи це тільки звичайний сентимент? Чи це вияв якоїсь спеціяльної пропаганди? Ні. Бо що воно так не є, то кожний відчуває на своїй власній особі, на своїх власних почуваннях до своєї власної матери.

Згадка про матір — це згадка про щось таке, за чим людина вічно тужить, чого вічно шукає, чого вічно так бажає. Це доброта й благородність. Це саможертва. Це ласкавий, добрий і вирозумілий погляд. Це порада, коли душа розбита. Це розрада, коли ціле життя рветься.

А чи без того всього, без того моря благородних відчувань може людина жити, коли вона така спрагнена, бичована злиднями життя? Чи не потрібно хоч в уяві образу матери, коли її вже нема між живими? Коли не чути її слів, коли не видно її сліз?

Певно, що все те, коли брати під увагу „модерний" чи там „реалістичний" світ, є нічим іншим, а тільки немодерною сентиментальністю. Все те може видаватись декому „натягненим", нереальним і неприроднім. Та воно так не є. Бо культ матери є такий давній, як давньою є людська культура. В нас, українців, довго не було ніяких Днів Матери. Навіть тоді, коли вже ті Дні здобули собі право громадянства в інших народів. Але чи навіть тоді не було в нашого народу стихійної, великої пошани до матери? Чи не видно було цеї пошани хочби з наших народніх пісень чи оповідань? Чи не було видно її з українського письменства? І чи тій матері не присвятив наш найбільший ґеній, Шевченко, дуже великої частини своєї творчости?

Та тепер ми ввійшли в таку фазу нашого життя, що в нас, як у Ріднім Краю так і тут в Америці, вже принявся День Матери. Якщо так, то очевидно, що треба визискати цей день на те, щоб розумно й справедливо висвітлювати постать матери й виказувати, в чому саме є значіння матери в родині, а далі, чим є мати для держави, нації, церкви і людської культури. Бо треба, щоб і кожна мати ясно розуміла своє становище. І треба, щоб діти і суспільність знали, якою міркою міряти заслуги й значіння тої Істоти, що її називаємо Мамою. Бо доперва з такого обопільного розуміння обовязків і пошани витворюється правдиво здоровий культ матери.

МАТИ-ГЕРОЙКА

Хочемо звернути увагу на один тип матери, без якого не може думати про своє визволення такий поневолений нарід, як український. Це тип матери - геройки. Очевидно, що є ріжні роди геройств, на які спосібна жінка - мати. Та нам іде про той тип жінки-матери, що вміє по геройськи постояти за найдорожче право нації, за її свободу, як теж уміє виховати ще й своїх дітей на таких борців, що вважають обовязком і честю свого життя — боротьбу з ворогами свого народу.

Погляньмо на жіночі постаті, які нам пердала наша історія, почавши від княгині Ольги, а скінчивши на тих, що полягли в нашій останній визвольній боротьбі, чи мучаться в тюрмах, запроторені туди окупантами за вірну службу українській нації. Побачимо між тими постатями і жінки - матері. І побачимо такі жіночі постаті, що про них можна сказати, що коли вони здобулись на геройські вчинки, то в тім є й велика частина заслуг тих матерей, що їх виховували.

Сьогодні ми вже стали свідомою нацією. Велика частина нашого народу прозріла й свідома свого ідеалу. І свідома тих великих жертв, яких вимагає від нас справа здійснення тих ідеалів. Знаємо, що тут не обійдеться без кривавої бортьби і без величезних жертв крови. Звучить воно трагічно. Бож це значить, що не обійдеться без того, щоб далі не виривати українським матерям їх синів і доньок на те, щоб вони ішли в бій, з якого багато з них не вернуться живими. Це значить, що українська мати мусить розуміти і відчувати ось ту велику трагедію нашої нації й нашої матери. Бож саме вона мусить благословити своїх дітей, висилаючи їх добровільно в бій. Бо якби те не сталося, то чи можна повірити, що ми станемо правдивс вільними, що матимемо справжню українську державу? Ось таких геройських матерей потребує Україна. І про такі матері слід нам говорити на святах, що їх влаштовуємо в Дні Матери. Бо з такими матерями, що не відчувають трагедії української нації, що не відчувають потреби посвяти для України, — ми ніколи не дійдемо до визволення. Ось тому так дуже нам треба цього Дня Матери. Але того, в якім українська мати діставалаб від своїх дітей і цілої нації належну їй пошану, а заразом у якім вона здавалаб собі справу з того, яке є її головне завдання, коли хоче вважати себе Українською Матірю.

МАТЕРІ

Ми тільки матері! Не воїни і герої,
Що пишуть із мечем історію століть,
Що гомоном гучним дзвінкої мови зброї
Зрушають від основ старий і дряхливий світ.

І Ваші дні, не як шовкові ткалі,
А Ваші сни тривожні і тремкі;
Вирізьблює життя контурами печалі
Сильветку Ваших дум в зівялому лиці.

І радощів життя не прагнете для себе,
Бо радощі для Вас у юних днях дітей.
И сьогодні дні пливуть, як хвилі тихі в небі,
И ілюзією бур не схмарите очей.

Та завтра прийде день жорстокий і кривавий!
Підуть вони від Вас, щоб стать на прю з життям;
Виж радісно глядіть на ту дорогу слави,
Що простелилась їм: і дочкам і синам!

Ліда Мак.

ДЕНЬ МАТЕРИ

(Моїй мамі — Олені Пирч).

День Матери це той день, що його цілий світ присвячує матерям. Правдива ціль того Дня: поширити любов між людьми. А тої любови так мало в світі! Отже День Матери пригадує, що є одна любов, якої не можна забути: це любов до своєї матери.

„День Матери це найкращий памятник, який тільки можна було здвигнути в честь матерей", сказав один з бесідників в американськім конґресі. А далі говорив таке:

„Кожна нація шанує память своїх славних мужів та героїв, ставлячи в їх честь величаві й дорогоцінні памятники. І так воно повинно бути. Але не можна видвигнути кращого памятника від тої дитини, яку виховує кожна мати. Нема такого письменника, котрий записав би в книгу всю мудрість, яку пердає мати дитині. Нема такого поета, що зумів би передати всі радощі й страждання серця матери. Нема такого мистця, що міг би віддати на полотні красу обличчя матери, яке сяє в памяті її власних дітей. Навіть чарівна рука великого різьбаря не є всилі передати в мистецькій статуї теплоту материнської любови. Ні. Тільки цей окремий день, призначений для нас, синів і доньок живучих і померлих матерей, є достойним памятником для матери".

Чи не чудові слова? Чи не зворушують вони серце кожного з нас?

Але: чи всі матері дійсно гідні ось такої пошани?

Отже, щоб здобути собі таку любов, треба в першу чергу на неї заслужити. Бо не вистарчає бути матірю і на тім кінчити своє материнство. Мати є найближча до дитини і вона може зробити з неї, що захоче; вона може вирізьбити її характер і вказати їй шлях її будучого життя. Та як сама мати не дасть собою доброго прикладу і сама не покаже, як треба жити, то чогож може вона сподіватись від дітей?

Не можна навчити дітей добра словами чи приказом. Треба самому так робити, як ми бажалиб, щоб діти робили. Прикладне життя є одиноким способом навчання і виховання дітей. Посвята для дітей — це природній обовязок матери. Посвята минається, але память про неї залишається в дітей назавжди. Обовязки матери є ті самі в палатах, як у скромних і вбогих хатах. Бо як там, так і тут треба бути доброю і прикладною матірю, і це найголовніше.

Памятаймо за добру українську маму кожного дня, а зокрема в День Матери. Памятаймо у слові, письмі, чи в дарунку.

Олена Барабаш,
Шікаґо, Ілл.

НАПОЛЕОНОВА МАТИ

Більшість славних людей дуже любила й цінила свої матері та мала для них найбільший пошанівок.

Дуже любив свою матір Летіцію і Бонапарте Наполеон І.

Він усе якнайкраще висловлювався про свою матір. Часто любив говорити:

— Все, що я осягнув у житті, завдячую моїй матері, її розумному і доброму вихованню, її прикладам.

Сама Летіція Бонапарте не хвалилася ніколи своїм титулом цісаревої-матери. Говорила, що мати, яка любить свого сина, не сміє своєю честилюбністю шкодити його повазі.

Раз мати й син посперечались і коли мати не хотіла відступити від свого становища, Наполеон сердито скрикнув:

— Я і ваш цісар, мадам, і можу вам приказувати!

— Так, ви мій цісар, одначе я ваша мати і хотіла би бачити, чи ви не схочете покоритися мені.

Наполеон схилив голову і послухав матери.

Фільософія це драбина, на якої першому щаблі не слід оставатись, ні спинатися на найвищім, бо лише посередині є правда. — **(Пітаґор).**

Р. Г.

ГРІШНИК

(Оповідання)

(3)

Одна баба, перехрестившись, сказала:

— Цілком так, як намальований на церкві, буде виглядати живий Чепух тоді, коли чорт буде з нього витягати його душу.

В селі були такі, що мельникові хотіли допекти. Один з них, будьтоби випадково, зійшовшися з ним на вулиці, сказав, пильно призираючися до нього:

— Це неправда! Ані трохи не подібний.

— До кого, до чого не подібний? — спитав мельник.

— А до того грішника на церкві.

— Не второпаю.

— То ви ще не бачили і не чули?

— Що я мав бачити, або чути?

— Ціле село говорить про те, що грішний козел на церкві, котрого намалював Ілько, не подібний до вас, а таки такий як ви. Цілком такий. Такий, неначе би вас самого взяв тай приліпив на церковній стіні. Воно неправда, та дурні люди кажуть так.

Чепух упрів, чуючи таке. Та йому соромно було показати, що вірить. Його кортіло подивитися на малюнок, та також було соромно показувати людям цю цікавість. Подумавши трохи, погадав собі, що найліпше було би зайти під церкву тоді, коли люди в селі і маляр полуднують. Він сказав:

— А хоч би й так було? Пусте!

Махнув рукою і пішов до хати. Вполудне побіг під церкву. Побачив, що люди не брехали. Трохи не сказився, коли побачив себе на церкві, ще й намальованого такими світлими красками, що вони неначе кричали, йогож пекли. Щоби люди не побачили його тут, він зараз відійшов. По дорозі обмірковував, що йому діяти.

Зразу гадав зождати аж маляр скінчить роботу і відїде. Тоді прийти в ночі з драбиною і свій портрет замастити якою фарбою так, щоби вже ніхто не міг сказати, що то він.

— Колиж бо це не поможе, — думав далі. — Як він навмисно зробив так, то приїде ще раз і ще раз намалює мене.

Чим довше думав про це, тим більшою ставала його лють.

— Хіба піду до декана... Скажу йому мою гадку. Не Ілько, а парох є паном церкви. Міркую, що не позволить на таку соблазнь... Декан мабуть саме тепер обідає. Хвильку підожду і піду до нього.

Чепух вернувся до хати, вихлептав борзо свій обід і пігнав до пароха. По дорозі його скаженина щораз більшала. Не застукавши до дверей, увалився в кімнату декана, викрикуючи:

— Не позволю! Ніколи не позволю! Так не сміє лишитися! Завдам до суду. До кріміналу дам того сучого сина...

Коли Чепух входив до кімнати, декан сидів у куті вигідної софи, курив пообідне циґаро і читав ґазету. Вперед глянув здивований на Чепуха, поволі підвівся і спитав:

— Що з тобою, Хомо? Ти може гадаєш, що попав у коршму? Чи ти з глуздів зійшов?

— Мусите простити мені, отче духовний! — виправдувався Хома. — Та я цілком вискакую зо шкіри. Це щось таке, що чоловік може сказитися. І ви сказились би. Такий драбуга, проклятий! Грім би його побив! Шляк би його трафив!

— У мене клясти не вільно, — сказав отець декан грізно.

— Нині мушу клясти! Мушу! Як заклену, то мені стає лекше. Чортиб його побрали, того... того...

— Як мусите клясти, то вийдіть за двері і кленіть надворі. Як вже вичерпаєте запас проклонів і як вже стане вам лекше, то знов прийдіть до мене... Ти чув?

Остро сказане питання декана отямило Чепуха. Стираючи червоною хустиною піт з чола, промовив:

— Ну, ну, вже переможу себе. З моїх уст вже не вийде одно погане слово. Вислухайте мене, отче духовний.

— Тепер сядь на отсім кріслі і спокійно та коротко розкажи мені, що тебе так розібрало.

Декан підсунув до Чепуха крісло і сам сів назад на своє місце. Між обома був круглий стіл, закинений книжками і паперами. Чепух був на своїм кріслі дуже неспокійний. Вертівся на всі боки і шурав по підлозі ногами. Він взагалі не любив сидіти. Говорити сидячи майже не вмів. Волів би бігати по кімнаті туди й назад, щоби свою лють викричати з себе.

Отець декан цілком спокійно запалював вірджінія, довге, тонке циґаро з соломкою. Коли циґаро вже добре тягло, декан підсунувся на софі трохи вище, випустив клуб диму і сказав:

— Так. Тепер слухаю. Розповідай!

Тепер Чепух зачав сумним і плаксивим голосом:

— То сором і ганьба, щоби щось таке могло статися! Мене, такого старого, так скривдити!

— Щож таке тобі зробили? — спитав отець декан, знов пускаючи клуб диму. — Обікрали тебе? Може хто довгу не віддав тобі і вмер?

— Ех, ні! — відповів сердито. — Отець духовний самі добре знають, чого я сюди прийшов. Той проклятий, чортиб його...

— Не клясти! — грізно приказав декан.

— Отже не проклятий! Маляр, той дідчий...

Чепух знов подобав на скаженого.

— Ааа! Ти може про Ілька Гудика? — спитав декан і, будьтоби не знаючи про злобний малюнок на церкві, казав далі:

— Щож злого зробив тобі той Гудик? То дуже добра душа, той молодий маляр.

— То цілком не така добра душа! — крикнув Чепух. — То проклятущий, паршивий пес! Як його спіймаю, то так від мене дістане...

Розгарячившися, Чепух схопився з крісла і, прискочивши до декана, вимахував під його носом затисненими кулаками, наче би перед собою мав свого ворога.

Декан виймив з уст вірджінія і каже:

— Ти, Хомо, рахуйся з Ільком поза моєю хатою, як зійдешся з ним. Я не Ілько. Я твій парох. Іди і назад сядь на кріслі. Сидження дуже добре ділає на такого, що в злості тратить глузди. Сідай і розказуй спокійно!

Хома сів назад на кріслі засоромлений, що не годен був перемогти своєї злости. Тепер завзявся говорити спокійно. За той час, коли він надумувався, декан знов запалив циґаро, котре було згасло.

— Ну, Хомо! Що він тобі зробив, той маляр? Я чув, що колись він баламутив твою Теклю. Може й тепер він взявся до неї?

— Ще гірше, отче духовний! Намалював мене, той драбуга, той вошобийник! Зробив мене козлом на страшнім суді!

— Іди! Не підоймай сам себе на сміх! — сказав отець декан весело.

— Щоби я так з цього місця не встав, як брешу! Кажу щиру правду, я сам бачив своїми власними очима. Бачив так, як ось тепер вас бачу.

— Це не може бути! — сміявся декан. — Як би так було, то і я помітив би це. Яж іду щодни дивитися на роботу маляря. Цілий образ дуже гарний.

— Мені не подобається! — сказав Чепух сердито. — Не лиш козлом намалював мене там. До того ще отаманом, що веде всіх грішних козлів, зробив мене! Я на таке не позволю! Це мусить бути інакше зроблене. А ні, то я зроблю, що його запруть жандарми.

(Далі буде).

Діти — це загадки, завдані батькам. — **(Гебель).**

З ДНЯ

„СЕБЕЛЮБСТВО" МАМИ.

Кілька місяців тому в навчальних кругах вигринула була дискусія над тим, чи любов матери до дитини це ідеалістичне, несебелюбне явище, чи ні. Здавалося, що любов матери до дитини стоїть поза всяким закидом себелюбства. Та ось деякі критики вдивигнули теорію, що в любові матери до дитини таки є себелюбство; що мати любить дитину тому, що та дитина є предметом її щастя, її задоволення. Так, як маленька дівчинка любить ляльку тому, що та лялька справляє їй приємність, таксамо матері люблять своїх дітей, бо вони дають їм ціль у житті, і тимсамим уприємнюють їм життя та роблять їх щасливими. На доказ цього ці критики давали чимало прикладів. Вони говорили, що коли діти не поступають так, як це уплянувала мати, то зчасом між дітьми і матірю повстає охолодження і вкінці мати перестає своїх дітей любити.

ЩО ТАКЕ ЕҐОЇЗМ?

Щоб можна було як слід відповісти на перше питання, треба пояснити, що таке еґоїзм, або себелюбство. В щоденному вжитку ми вважаємо „еґоїзм" за таку людську прикмету, яка робить чоловіка байдужим на чужі потреби, чужі недомагання і терпіння, та яка заставляє чоловіка думати виключно про себе. Через те еґоїзм у щоденному вжитку означає негарні, недобрі прикмети. Назвавши якогось чоловіка „себелюбним", або „еґоїстом", ми відразу насторожуємося неприхильно до нього і з місця починаємо нелюбити його.

Але в глибшім, науковім розумінні еґоїзм має також іще інші прикмети, не конче погані.

ПЕРЕНОСНИЙ ЕҐОЇЗМ.

В глибшім, науковім розумінні чоловік фактично все робить в імя якогось еґоїзму. Чоловік ошукує і кривдить іншого в імя еґоїзму. Але чоловік також може наражувати своє життя за когось в імя того другого, глибшого і кращого еґоїзму. Чоловік молиться в імя еґоїзму, сповідається в імя еґоїзму, веде чесне життя в імя еґоїзму. Бо тим він хоче ушляхотнити себе; а коли він віруючий, то хоче для себе заслужити царство небесне. Отож усі ті гарні річи він робить з себелюбних причин.

Можна сказати, що всі герої, котрі віддають своє життя за свій нарід, або вмирають, щоб урятувати життя якійсь дорогій особі, також поступають з еґоїстичних, себелюбних причин. Герой, що віддає своє життя за свій нарід, хоче тим своїм учинком довести свого духа до досконалости і тим шляхом у власних очах, у власнім осуді заслужити на похвалу, на одобрення. Подібне робить той, хто віддає своє життя за якусь дорогу особу. Вони оба жертвують своїм життям, щоби помогти зверхнім сторонам. Але також на те, щоб заспокоїти свою власну душу, своє власне сумління. Бо колиб вони інакше поступили, себто колиб один не жертвував себе за свій нарід, а другий за дорогу особу, то вони не малиб щастя на світі, не малиб душевного спокою.

ПОДІБНИЙ ЕҐОЇЗМ МАТЕРИ.

З того боку можна також дивитися на любов матери до дитини і можна говорити, що її любов також має еґоїстичні, себелюбні підклади, але в глибокому, гарному, шляхотному, ідеалістичному розумінні.

Як було сказано, ніхто на світі не може увільнитися від того глибшого еґоїзму. Один чоловік з еґоїзму гуляє, розтрачує майно, веселиться життям, а другий, також з еґоїзму іде в монастир і ціле життя молиться в замкненій келії. Але який відмінний еґоїзм одного від другого!

Також еґоїзм матери є цілком відмінний від того, який хочуть їй приписати декотрі критики. Так, ця любов є еґоїстична, себелюбна. Мати родить дитину, доглядає її, кормить, відриває собі останній шматок хліба для неї, сидить невідступно біля неї, нераз віддає своє життя за неї з любови не тільки до самої дитини, але також з любови до певних власних духових прикмет. Але якіж величні, шляхотні і гарні ті прикмети! Чи вони не є частинами самого Бога?

Тому цей шляхотний еґоїзм в остаточній аналізі таки не буде „еґоїзмом"; це буде любов, пошана і льояльність супроти тої частини Бога, що зложена в шляхотних серцях, передівсім у серці матери.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Свято в честь Лесі Українки.

Коли минуло свято в честь Ольги з Левицьких Басараб, наше громадянство в Ню Йорку думало певно, що наше жіноцтво, зорґанізоване в Червонім Хресті ОДВУ, закінчило всякі концерти і взагалі імпрези, що відбуваються по салях, а за це зачне ріжні пікніки і свята під голим небом серед зеленої природи. Кожний розуміє, як мучать людей ці душні салі. Тому кожний чи кожна з нас воліє піти на якесь народне свято до парку на свіже повітря, ніж до салі. Та тут один сук, а саме: не всі свята можуть відбуватись під голим небом. Є такі поважні свята й імпрези, які конечно мусять відбуватись по клюбах та в салях, де можливіше вдержати лад, порядок та спокій, щоб дати змогу публиці вислухати співу, бесіди та реферату.

До таких поважних свят для всіх нас без винятку **належить концерт з нагоди двацятьпять-літньої річниці смерти Лесі Українки.**

Безумовно такий концерт у честь цеї великої жінки мусить відбутися в салі, щоби присутні могли скупчити увагу на ріжні точки концерту, які мають за ціль представити життя і діяльність поетки. Замало часу і місця, щоб у тім скромнім дописі писати про це все. Саме на те буде наш концерт, у якім наш свідомий та зорґанізований загал певно візьме численну участь.

Дмитро Донцов, пишучи у „Вістнику" (за лютий) про Лесю Українку, називає її „великою бунтаркою". Так, Леся Українка була „бунтаркою", бо вона перша з наших жінок почала бунтувати проти неволі і гнету українського народу. Провідною думкою життя Лесі Українки, як Д. Донцов каже, була жертва для ідеї. І тут можна сказати сміло, що поетка присвятила своє життя всеціло для ідеї. Слаба тілом, та сильна і велика духом, дала нам незрівняний примір, як можна ціле життя трудитись для ідеї, в яку ми твердо віримо. У творчості Лесі Українки аж замало було лагідности, бо вона розуміла життя як боротьбу за свої права, за своє існування.

Тому, що поетка привязувала велику вагу до жіночого питання ми, жінки, морально зобовязані звеличати нашою присутністю це свято в честь Лесі Українки.

Увесь український загал, а жіноцтво зокрема повинні залишити всі інші розривки і причинитися як до матеріяльного так і до морального успіху цього свята. Тому надіймося, що наше громадянство з Йорку й околиці, яке виповнило простору салю Стайвесант Гай Скул підчас концерту в честь Ольги Басараб, заповнить таксамо цю салю і на святі, яке відбудеться 15 травня, в год. 7 вечором, в честь Лесі Українки — „великої бунтарки".

Марія Демидчук.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячний мітінґ Тов. Зап. Січ, від. 367., відбудеться у вівторок, 10. травня 1938, в год. 7. вечором у парохіяльній гали, 303 Hudson Ave. Кожний член має явитися на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Кожний член має виповнити свої вкладки, бо інакше буде суспендований. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

Найбільше добро людини це: здорова душа в здоровому тілі. — **(Ізократ).**

Людина помиляється, як довго живе та працює. **(Ґете).**

Смуток погубив багато людей, більше погубила веселість. **(Петрарка).**

З ТЕАТРУ Й МУЗИКИ.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДРАМИ "SUSAN AND GOD".

Як кожного року, так і цього Театральний Клюб дав нагороду „найвизначнішій драмі сезону". Цьогорічна нагорода припала панні Рейчел Кродерз, авторці драми **"Susan and God"**, що її тепер виставляють у Плимут Тієтер у Ню Йорку. Доручення нагороди відбулося на так званім весняним бенкеті орґанізації, що відбувся кілька днів тому в готелі Астора в Ню Йорку. Панна Кродерз дістала диплому й чек на сто долярів, котрий вона зараз подарувала на фонд допомоги авторам.

Надаючи цю нагороду, пані Елберт Северенс, предсідниця конкурсового комітету, сказала: „Хто пише сильну драму, оперту на якусь релігійну або духову тему, що промовляє до всіх партій, а не ображає ні одної, перебіг найбільші трудноші. Драму „Сузанна й Бог" вибрано всіми членами, що ходять до театру й платять за білети, бо вона повна значіння в своїм заложенні, акції, дирекції й продукції. І в додатку до цього вона є весела своїм комічним змістом".

Рейчел Кродерз витала нову еру в сучаснім театрі, в котрій „справді всі драми пишеться на якийсь ідеал".

Бернс Ментел, драматичний критик „Дейлі Нюз", витав панну Кродерз як „одну з найвизначніших осіб театру наших часів".

„Її драми", говорив він „усе представляють думку й інтеліґенцію. Вона зробила більше, ніж хтонебудь інший, щоб навчити нас річей, які ми повинні знати".

Джан Ґолден, продуцент цеї славної комедії панни Кродерз, сказав, що його тішить відзначення панни Кродерз передовсім тому, що, на його думку, драма „Сузанна й Бог" представляє тенденцію до більшого й повного змісту театру.

„Для свого успіху драма мусить мати вагу", — говорив п. Ґолден. „Як звичайний театр має видержати конкуренцію з фільмовим, він мусить притягати до себе інтеліґентну публику, а ця на щастя показала понад усякий сумнів, що вона хоче комедій і драм, що мають щось важне сказати".

Між бесідниками були теж: Ґертруд Лоренс, зірка драми „Сузанна й Бог", пані Вилйем Ален Гвайт, жінка славного редактора, і пані Дон Генкок, президентка Театрального Клюбу. Всі актори й акторки драми, між котрими є Пол МекҐрет, визначний актор, Ненсі Келі, Наталі Шейфер, Фред Леслі, Едит Атвотер і Елінор Одлі, були почесними гістьми на обіді.

Драма „Сузанна й Бог" це вже друга драма панни Кродерз, що дістала нагороду Театрального Клюбу, бо в 1933-тім році вона дістала нагороду за свою драму „При стрічі пань", котру теж виставляв Джан Ґолден.

АВТОРКА ДРАМИ "SUSAN AND GOD" ДІСТАЄ НАГОРОДУ ТЕАТРАЛЬНОГО КЛЮБУ.

Рейчел Кродерз дістає нагороду за „визначну драму" від пані Елберт Северенс, предсідниці конкурсового комітету. Від лівої руки до правої стоять: Ґертруд Лоренс, зірка драми; пані Северенс, панна Кродерз і Джан Ґолден, що ставить драму.

Виступ.

На найбагатшій лондонській вулиці стоїть прошак і жебрає з витягненим у ріці циліндром. Якийсь цікавий питає його:

— Дивне, чомуж ви жебраєте в циліндрі?

— Цеж зовсім зрозуміле — відповідає прошак. — Коли хтось хоче щонебудь на цій вулиці осягнути, то мусить перш усього відповідно виступити.

ШІКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Подає: Степан Куропась.

Український Большевицький Дім, збудований тому 10 літ коштом 150 тисяч долярів, є ще далі в уживанні інтернаціональної громади, але треба вже платити чинш. Українські комуністи скликують свої наради що тижня в справі Дому, та досі не знайшли ліку, як урятувати його від повної втрати. Найкращим ліком на недугу булиб гроші, а тих громадяни складати не хочуть, бо кажуть, що вже раз зложили. В комітеті, що хоче викупити дім, найактивнішою ґрупою є словаки. А польські і московські комуністи, щоправда, приходять на „рятункові наради", але грошей давати не збираються. Яке їм діло рятувати „малоросів", хочби і комуністичної віри?

Наради секретарів відділів У. Н. Союзу на Савт Сайді відбулися в присутності головних урядників. Рішено зорґанізувати молодечий відділ У. Н. Союзу в тій околиці, бо присутні секретарі прийшли до переконання, що в цей спосіб буде можна скорше дістати нових молодих членів у ряди Союзу. Праця на Союзовому полі в тій частині міста є тепер у застою, бо в місцевій громаді є непорозуміння. Точніше: грозить їм утрата своєї церкви, яку вони давненько вже збудували, а на якій тяжить гіпотека. Є надія, що громада врятує церкву і дім, де відбуваються збори, а тоді і праця над орґанізуванням молоді в ряди У. Н. Союзу набере конкретніших форм.

Спортова Секція У. Н. Союзу зродилася в нас за почином наших молодих союзовців: Михайла Козака й Осипа Притули. Фінансовим секретарем Секції вибрано головного радного, Тараса Шпікулу, і тим робом фінансові справи спочили в руках чоловіка, що знає, як придбати засоби й забезпечити існування Секції з фінансового боку. Секція створила почесний комітет, до якого входять урядники У. Н. Союзу в таких особах: Микола Мурашко, Дмитро Галичин, Роман Слободян, Роман Смук і Степан Куропась. Додам, що „Батько Союз" прислав Секції чека на $250 — на спортову акцію в рамах У. Н. Союзу. Першим офіціяльним виступом Спортової Секції буде Стейтовий Бейсбол Турнамент, у якому візьмуть участь 16 дружин. В кулачних змаганнях візьмуть участь 32 учасники, а в т. зв. „трек енд філд івентс" будуть репрезентовані 31 українських молодих клюбів. Праця, як на молодих хлопців, велика, тимбільше, до лишається мало часу, бо всі ті „українські іґрища" мають відбутися підчас Третього Дня У. Н. Союзу, що відбудеться в неділю, 17 липня, в городі на Ґіґінс Ровд. Урядники Секції є тої думки, що У. Н. Союз вступив на правильний шлях приєднування собі молодих членів, і вони вірять, що того роду спортові змагання збудять у молоді охоту належати до орґанізації, що несе їм поміч і хоче виховати молодь на примірних громадян української еміґрації. Дав би Бог, щоб хлопці не помилялися!

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Орґанізування молодечих спортових дружин.

В пятницю, 29. квітня ц. р., відбулися другі збори Комітету Відділів У. Н. Союзу, до якого входять урядники всіх відділів з Ню Йорку і найближчої околиці.

На ті збори, згідно з ухвалою з попередніх зборів, прибули молоді українські спортсмени в цілі започаткування спортових дружин У. Н. Союзу. Їх прибуло кільканацять. Предсідник комітету, Е. Ляхович, привитав їх англійською мовою і пояснив їм ціль зборів. Він сказав, що всі інші народності в Америці заховують свої певні національні прикмети в другім, третім і дальших поколіннях та творять свої власні організації. Те саме мусить робити наша молодь, яка в українських орґанізаціях, створених батьками, мусить ступнево забирати місце.

Після цього серед представників молоді вивязалася широка і жива дискусія на тему орґанізування молодечих спортових дружин у Ню Йорку. По дискусії видно було, що та справа дуже цікавить нашу молодь і коли старші поможуть молоді усунути перешкоди, що стоять на шляху до творення тих спортових дружин, то такі дружини в короткому часі стануть довершеним фактом.

Представники молоді стверджували, що вони самі хочуть горнутися до українських орґанізацій і плекати не тільки спорт, але й інші цінності української національної культури. Але в першій мірі на перешкоді тому стоїть брак відповідного приміщення. Треба відповідного дому, в якому булиб спортова саля і прибори.

На те присутній молодий спортсмен Юрій Коваль заявив, що, безперечно, добре булоб мати свій власний дім з усіми спортовими приладами, але коли його нема, то можна собі радити в той спосіб, що молодь може вступати до чужих спортових організацій як окреме, чисто українське тіло і там користати з усіх наймодерніших приладів. Такою чужою орґанізацією, до якої моглиб вступати українські дружини, заплативши двацять кілька долярів річно за кожного свого члена, є „Вай Ем Сі Ей". Іде про те, щоб у першій мірі українська молодь сама зорґанізувалась і змогла покрити ті кошти. В дискусії молоді забирали голос крім Юрія Коваля Т. Лютвиняк, Т. Дусаненко, Е. Гузар, М. Василик, В. Підгайний і інші. Говорив теж редактор „Украйніен Віклі", С. Шумейко.

Серед старших були присутні: головний предсідник У. Н. Союзу М. Мурашко, який вияснював молоді добру волю У. Н. Союзу супроти неї. Головний рек. секретар Д. Галичин говорив, що бажання творити спортові дружини виринуло таки серед самої молоді, а У. Н. Союз відразу рішився піти їй назустріч і навіть рішив помогти їй фінансово, доки вона не стане на власні ноги. Головний радний Ілля Гузар вказував молоді, що наша еміґрація, хоч була менше обзнайомлена з американським ґрунтом, ніж наша теперішня молодь, то проте створила тут велике майно, створила церкви, Народні Доми, а передівсім багаті інституції в роді У. Н. Союзу. Молодь повинна також творити такі річи, а бодай удержувати те, що створили старші.

Вичерпавши дискусію, молодь рішила взятися без проволоки до створення таких спортових дружин. У тій цілі вибрано зпоміж молоді комітет, що складається з пятьох членів, і той комітет має поробити вступні старання до створення першої спортової дружини в Ню Йорку. До комітету ввійшли: Юрій Коваль, Михайло Василик, Тарас Дусаненко, Омелян Гузар, Василь Підгайний.

Той комітет має розписати до нюйорської молоді, головно до молодечих членів У. Н. Союзу, почавши від 16 року життя вгору, картки з запрошенням прийти на **чергові збори,** що відбудуться в **Народнім Домі, 227 Іст 6. вулиця** в Ню Йорку, в четвер вечором, **12-го травня ц. р.** На тих наступних зборах буде вирішене, що далі робити. Приявні порушували теж справу, чи орґанізувати також дружини дівчат. Засадничо всі висказалися за те, щоб у будучності орґанізувати також дівчат, але покищо занявсь орґанізуванням хлопців.

Коли будуть створені спортові дружини, то старші громадяни, головно старші члени У. Н. С., поможуть молоді влаштовувати спортові змагання то в той спосіб розробити її касу для дальшого орґанізаційного життя.

Серед молоді панував дуже гарний і заохочуючий настрій. Цікаве те, що молодь висказала бажання, щоб на чергових зборах, що відбудуться в тій цілі 12 травня, були також присутні наші старші громадяни, бо вони, як це говорили представники молоді, вплинуть морально на молодь і додадуть поваги до їх нарад. Старші члени обіцяли прибути на ті збори в орґанізованім порядку.

Далі збори нараджувались над тим, щоби придбати фонди на ту ціль і предсідник іще раз завзивав присутніх урядників відділів, щоб вони ту справу представили в своїх відділах і ухвалили фонди на орґанізацію нашої молоді.

По зборах молодь згуртувалася вже сама і радила над дальшими кроками розпочатої роботи.

За Союзовий Комітет: **Евген Ляхович,** предсідник; **С. Кучма, М. Стахів,** заступники; **М. Ґалан,** касієр; **П. Кучма,** секр.

ВІДОЗВА

ДО РОДИМЦІВ ДЕВЯТНИК, ПОВІТ БІБРКА.

Один з підписаних отримав цими днями листа з Рідних Земель, понижчого змісту:

„Дорогі Тату! Справа будови Народнього Дому, в вигляді, на краще. Всякі спори, як між господарями так і молоддю, усусені. Натомісць вже всі спільно взялись до праці. Є надія, що вже цього року будемо могли повести більш хосенну працю. Але... коли Ви допоможете з Америки.

„Від Вас з Америки залежить осягнення мрій і доступ будови майбутньої **„Твердині"**. Ми, покищо, вже маємо: 20 сягів каміння, 300 фір піску, 300 кірців вапна та 105 тисяч цегли. Все це вже звезене. Відтак 45 кубіків смеречини, з котрих 30 кубіків дав даром Шептицький. Брак тільки готівки на мулярів-майстрів і проче.

„Чим хто може, той в нас оподатковуєсь, щоби довести все до кінця і успіху. Трошки помочи прислали нам деякі особи з Франції та з Арґентини. Прошу Вас, Тату, постарайтесь і Ви в Америці о якусь більшу поміч. Плян будови дому, покищо одноповерховий, але... на Вас в Америці сподіває дальша розбудова. До чого малаб служити гора, цебто другий поверх, Вам відомо".

Громадяни! Злишним і зайвим булоб додавати до цеї відозви більше слів. Діло і тільки діло приносить користь. **Ми мусимо вислати і то негайно від себе вже що найменше бодай бідних 500 долярів.** Для цеї цілі нижче підписані як комітет уладжують в Ню Йорку представлення з забавою (гляди оголошення). З околиці постараймось взяти участь з більшим числом знайомих. В подальших місцевостях творім комітети, щоб прийти також з поміччю.

Пожертви висилаймо хочби впрост до краю, навіть на руки когось з кревних чи довірених собі осіб, або для упорядкування спису жертводавців, якого з певністю в свому часі громада зажадає — на руки і адресу котрогось з підписаних.

За Комітет: **П. Сокальчук,** голова; **П. Кутніцький,** секретар, **Василь Крочак,** касієр; **Іван Крочак,** контрольор.

c/o S. S. A., 130 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.